

شناخت کودک و بررسی لزوم توجه به معماری و فضای مخصوص کودکان بی سرپرست

ویدا باقری^{۱*}، دکتر آزاده شاهچراغی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد ، گروه معماری ، واحد علوم و تحقیقات ، دانشگاه آزاد اسلامی ، تهران ، ایران، vidabagheri66lr@gmail.com

۲- دانشیار گروه معماری ، ، واحد علوم و تحقیقات ، دانشگاه آزاد اسلامی ، تهران ، ایران ، A.shahcheraghi@gmail.com

⋮

چکیده

در دنیای امروز کودکان بسیاری به دلایل مختلف بدون خانه و سرپناه متولد میشوند و در بدترین شرایط محیطی و روانی و به دور از فضای امن رشد می کنند. این کودکان با بدترین شرایط روانی و تربیتی وارد اجتماع می شوند و هم به خود و هم به جامعه آسیب های فراوانی می زنند. کودکی که از ابتدا سرپناهی نداشته و همیشه با ترس زندگی کرده و از مهر و آغوش گرم خانواده محروم بوده در خطر مشکلاتی مثل افسردگی، پرخاشگری، بزهکاری و ... است. از این رو توجه به طراحی و ساخت سرپناهی برای این کودکان که بتوانند در آرامش و امنیت رشد کنند و همچنین توجه به ویژگی های محیط به گونه ای که کودک بتواند محیط زندگی خود را دوست بدارد و خود را متعلق به آنجا دانسته و حس خانه نسبت به آن محیط داشته باشد بسیار حایز اهمیت است. محیط کالبدی باید به گونه ای طراحی شود که تاثیرات مثبت روانشناختی بر روی کودکان داشته باشد و بتواند در حل مشکلات روحی آنها موثر باشد. در این تحقیق سعی شده با مطالعه روان شناسی رشد کودک و تشخیص نیازهای عاطفی و جسمی کودکان در هر سن و توجه به این نیازها در طراحی محیط مخصوص به آنها، محیطی مناسب برای رشد جسمی و روانی کودک پیشنهاد شود. در واقع هدف این پژوهش کمک به اصلاح مشکلات رفتاری کودکان بی سرپرست بر اساس توجه و شناخت نیاز آنها با استفاده از آرایه راهکارهای معماری برای خلق محیطی مفرح و امن برای کودکان بی سرپرست است.

واژه های کلیدی: کودکان بی سرپرست ، خانه ، معماری ، رفتار کودک

مقدمه

پدیده کودکان خیابانی یکی از آسیب های اجتماعی است که نه تنها بخش قابل توجهی از کودکان و نوجوانان را که سرمایه های آینده ی جامعه هستند در معرض آسیب قرار داده، بلکه جامعه را نیز با زیانهای فراوانی رو به رو کرده است. از این رو توجه به پدیده بی سرپرستی کودکان و شناخت ابعاد گوناگون آن به منظور تشخیص عوامل موثر بر آن و ارائه راهکارهای علمی و عملی زمینه را برای کاهش آن فراهم می سازد.

رشد کودک تحت تاثیر عوامل مهم جسمی ، روحی و اجتماعی است. عدم توجه به هر یک از این عوامل تاثیر منفی در شکل گیری شخصیت کودکان خواهد گذاشت. یکی از این موارد مهم فضایی است که کودکان در آن زندگی و رشد می کنند. رضایت از محل سکونت از عوامل اساسی در رضایت فرد از زندگی خویش است و عدم رضایت فرد از محل سکونت به خصوص کودکان بی سرپرست که قشر آسیب پذیر جامعه هستند می تواند آسیب های فیزیولوژیکی و روانی را برای آنان در پی داشته باشد.